

Sygn. akt II Ca 531/16

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Jarosław Gołębiowski (spr.)
Sędziowie:	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki SSR del. Lucyna Szafrąńska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 lutego 2017 roku

sprawy z wniosku W. K.

z udziałem I. I. (1)

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji obu stron

od postanowienia Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 21 grudnia 2015 roku, sygn. akt I Ns 743/10

postanawia: z obu apelacji uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Tomaszowie Mazowieckim do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za instancję odwoławczą.

SSO Jarosław Gołębiowski

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki SSR Lucyna Szafrąńska

Sygn. akt 531/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 21 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim po rozpoznaniu sprawy z wniosku W. K., z udziałem: I. K., o podział majątku wspólnego postanowił:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków W. K. i I. I. (1) /primo voto K./ wchodzi;

A/ wyposażenie lokalu mieszkalnego w postaci;

- 1/ szafy ubraniowej - 800,00 złotych,
- 2/ komody - 1.000,00 złotych
- 3/ szafki pod sprzęt RTV -400,00 złotych,
- 4/ szafki z półkami - 550,00 złotych,
- 5/ witryny narożnej -850,00 złotych,
- 6/ zestawu wypoczynkowego /wersalka i dwa fotele/ - 1.650,00 złotych,
- 7/ ławy ze szklanym blatem- 200,00 złotych,
- 8/ dywanu -100,00 złotych,
- 9/ zasłony i firany zdobnej - 700,00 złotych,
- 10/ karnisza w kolorze mosiądzu - 175,00 złotych,
- 11/ żyrandola i lampy stojącej-metalowych w kolorze mosiądzu - 300,00 złotych,
- 12/ obrazu przedstawiającego konia w galopie-110,00 złotych,
- 13/ wazonu - 160,00 złotych,
- 14/ zestawu kina domowego -600,00 złotych,
- 15/ magnetowidu P. - 200,00 złotych,
- 16/ komputera stacjonarnego - 150,00 złotych,
- 17/ skanera P. (...) - 75,00 złotych,
- 18/ drukarki - 75,00 złotych,
- 19/ obrazu - (...) - 215,00 złotych,
- 20/ karnisza metalowego w kolorze srebrnym - 87,50 złotych,
- 21/ zasłony i firany ze zdobieniem - 75,00 złotych,
- 22/ zestawu deserowego w kolorze niebieskim - 115,00 złotych,
- 23/ półki narożnej - 240,00 złotych,
- 24/ witryny wysokiej - 240,00 złotych,
- 25/ kanapy narożnej rozkładanej,
- 26/ ławy rozkładanej - 140,00 złotych,
- 27/ pufy prostokątnej- 75,00 złotych,
- 28/ dywanu - 125,00 złotych,
- 29/ żyrandola w kolorze srebrnym - 115,00 złotych,

- 30/ lampy stojącej w kolorze srebrnym - 115,00 złotych,
- 31/ szafy ubraniowej -250,00 złotych,
- 32/ szafki na buty- niskiej - 120,00 złotych,
- 33/ szafki pod lustro - 120,00 złotych,
- 34/ lustra w oprawie drewnianej - 95,00 złotych,
- 35/ szafki na buty wysokiej - 100,00 złotych,
- 36/ szafki na buty średniej - 80,00 złotych,
- 37/ lustra fala - 55,00 złotych,
- 38/ obrazu przedstawiającego kwiat - 12,50 złotych,
- 39/ lustra podświetlanego - 75,00 złotych,
- 40/ szafki pod umywalkę - 130,00 złotych,
- 41/ umywalki - 60,00 złotych,
- 42/ kaloryfera łazienkowego - 100,00 złotych,
- 43/ zestawu łazienkowego wieszaków i uchwyków - 55,00 złotych,
- 44/ baterii umywalkowej - 50,00 złotych,
- 45/ czasowego wyłącznika prądu - 60,00 złotych,
- 46/ zestawu mebli kuchennych z oświetleniem - 1.050,00 złotych,
- 47/ lodówki (...) 1.850,00 złotych,
- 48/ zmywarki B. - 800,00 złotych,
- 49/ kuchni gazowej 4. palnikowej z piekarnikiem elektrycznym - 575,00 złotych, 50/ okapu kuchennego - 135,00 złotych,
- 51/ blendera - 70,00 złotych,
- 52/ narożnika kuchennego - 575,00 złotych,
- 53/ dwóch obrazków drewnianych /martwa natura/ - 65,00 złotych,
- 54/ dwóch obrazków glinianych /martwa natura/ -40,00 złotych,
- 55/ obrazu - martwa natura o wymiarach 110 x 70 cm - 115,00 złotych,
- 56/ trzech koszy wiklinowych - 100,00 złotych,
- 57/ zlewozmywaka I. z okapem - 85,00 złotych,
- 58/ baterii do zlewozmywaka - 25,00 złotych,

59/ suszarki do naczyń - 30,00 złotych,

60/ karnisza w kolorze srebrnym - 65,00 złotych,

61/ firanki - 50,00 złotych,

62/ kaloryfera - 150,00 złotych,

63/ zbioru książek - 1.610,00 złotych,

64/ książek - 20,00 złotych 65/ narzędzi - 680,00 złotych,

66/ skrzynki z narzędziami ręcznymi - 300,00 złotych,

BI laptop I. (...) - 2.000,00 złotych,

Cl samochód osobowy V. (...), rok produkcji 2001, nr rej. (...) - 15.200,00 złotych,

D/ wierzytelność w postaci zgromadzonych i wypłaconych środków pieniężnych na polisie (...) w wysokości 45.696,90 złotych,

E/ nakład z majątku wspólnego na majątek odrębny W. K. w postaci spłaty w 80 % kredytu ratalnego zaciągniętego na zakup samochodu osobowego O. (...), rok produkcji 1996 - w wysokości 2.400,00 złotych,

II. dokonać podziału majątku wspólnego byłych małżonków W. K. i I. I. (1) /primo voto K./ opisanego w punkcie I. w ten sposób, że wnioskodawcy W. K. przyznać na wyłączną własność ruchomości opisane pod pozycjami 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 19, 22, 35, 40, 41, 42, 44, 45, 47, 56, 62, 63, 65, 66, B/, Dl, El, natomiast uczestniczące postępowania I. I. (1) przyznać na wyłączną własność ruchomości opisane pod pozycjami 10, 11, 12, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 43, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 64, Cl- bez orzekania o obowiązku dopłaty w wyrównaniu udziałów w majątku wspólnym,

III. wartość przedmiotu podziału majątku wspólnego ustalić na kwotę 97.009,90 złotych,

IV. ustalić, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie,

V. odstąpić od obciążania uczestników postępowania zwrotem kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa /Sądu Rejonowego/ w postaci wydatków poniesionych w sprawie.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Wnioskodawca W. K. i I. I. (1) (obecnie) zawarli związek małżeński w dniu 29 czerwca 2002 roku. Umów majątkowych małżeńskich nie zawierali.

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2009 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. rozwiązał związek małżeński W. K. i I. I.

K.(wówczas) przez rozwód z winy W. K. oraz zasądził od W. K. na rzecz I. K. alimenty w kwocie po 1.500,00 złotych. Zmieniając powyższy wyrok Sąd Apelacyjny w Łodzi orzekł, że do rozkładu pożycia doszło z winy obu stron, w konsekwencji czego obniżył alimenty zasądzone na rzecz I. K. do kwoty po

500,0 złotych miesięcznie.

Ich wspólność ustawowa ustała na skutek ustanowienia z dniem 1 września 2008 roku, przez Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. w wyroku wydanym w dniu 29 stycznia 2010 roku, rozdzielnosci majątkowej małżeńskiej.

Po zawarciu związku małżeńskiego W. K. i (...)K.) zamieszkali w (...), w mieszkaniu matki uczestniczki. Od 2004 roku zamieszkali w mieszkaniu służbowym, przydzielonym wnioskodawcy w N.. Z mieszkania tego wnioskodawca wprowadził się definitywnie 12 września 2008 roku.

W trakcie trwania wspólności ustawowej małżonkowie nabyli samochód osobowy marki V. (...), rok produkcji 2001, numer rejestracyjny (...). Pojazd ten w maju 2007 roku uległ wypadkowi i był uszkodzony. Wartość tego pojazdu na datę dokonania oględzin /8 listopada 2011 roku/ biegły określił na kwotę 9.800,00 złotych, zaś według stanu na dzień 1 września 2008 roku na kwotę 15.200,00 złotych. Samochód pozostaje w dyspozycji uczestniczki, a od 2012 roku nie jest używany przez nią z powodu uszkodzeń w następstwie kolizji drogowej.

Przed zawarciem związku małżeńskiego wnioskodawca nabył samochód osobowy marki O. (...), rok produkcji 1996. Cena pojazdu w całości pokryta została z kredytu bankowego, który w około 80 % spłacony został w trakcie trwania wspólności ustawowej stron. Wartość pojazdu na dzień 1 września 2008 roku wyniosła około 3.000,00 złotych, za taką kwotę sprzedał go wnioskodawca po ustanowieniu rozdzielnosci majątkowej.

Małżonkowie w czasie trwania ich wspólności ustawowej dokonali nabycia następujących przedmiotów stanowiących również wyposażenie ich kwatery stałej w G. Nowym, o wartości uśrednionej ; szafy ubraniowej - 800 złotych, komody - 1.000,00 złotych, szafki pod sprzęt RTV -400,00 złotych, szafki z półkami - 550,00 złotych, witryny narożnej -850,00 złotych, zestawu wypoczynkowego /wersalka i dwa fotele/ - 1.650,00 złotych, ławy ze szklanym blatem- 200,00 złotych, dywanu -100,00 złotych, zasłony i firany zdobnej - 700,00 złotych, karnisza w kolorze mosiądzu - 175,00 złotych, żyrandola i lampy stojącej-metalowych w kolorze mosiądzu - 300,00 złotych, obrazu przedstawiającego konia w galopie- 110,00 złotych, wazonu - 160,00 złotych, zestawu kina domowego -600,00 złotych, magnetowidu P. (...)0 złotych, komputera stacjonarnego - 150,00 złotych, skanera P. (...) - 75,00 złotych, drukarki - 75,00 złotych, obrazu - (...) - 215,00 złotych, karnisza metalowego w kolorze srebrnym - 87,50 złotych, zasłony i firany ze zdobieniem - 75,00 złotych, zestawu deserowego w kolorze niebieskim - 115,00 złotych, półki narożnej - 240,00 złotych, witryny wysokiej - 240,00 złotych, kanapy narożnej rozkładanej, ławy rozkładanej - 140,00 złotych, pufy prostokątnej- 75,00 złotych, dywanu - 125,00 złotych, żyrandola w kolorze srebrnym - 115,00 złotych, lampy stojącej w kolorze srebrnym - 115 złotych, szafy ubraniowej -250,00 złotych, szafki na buty- niskiej - 120 złotych, szafki pod lustro - 120,00 złotych, lustra w oprawie drewnianej - 95,00 złotych, szafki na buty wysokiej - 100,00 złotych, szafki na buty średniej - 80,00 złotych, lustra fala - 55,00 złotych, obrazu przedstawiającego kwiat - 12,50 złotych, lustra podświetlanego - 75,00 złotych, szafki pod umywalkę - 130,00 złotych, umywalki - 60,00 złotych, kaloryfera łazienkowego - 100,00 złotych, zestawu łazienkowego wieszaków i uchwytów - 55,00 złotych, baterii umywalkowej - 50,00 złotych, czasowego wyłącznika prądu - 60,00 złotych, zestawu mebli kuchennych z oświetleniem - 1.050 złotych, lodówki (...) 1.850,00 złotych, zmywarki B. - 800 złotych, kuchni gazowej 4. palnikowej z piekarnikiem elektrycznym - 575 złotych, okapu kuchennego - 135,00 złotych, blendera - 70,00 złotych, nóżnika kuchennego - 575,00 złotych, dwóch obrazków drewnianych /martwa natura/ - 65,00 złotych, dwóch obrazków glinianych /martwa natura/ -40,00 złotych, obrazu - martwa natura o wymiarach 110 x 70 cm - 115,00 złotych, trzech koszy wiklinowych - 100,00 złotych, zlewozmywaka I. z okapem - 85,00 złotych, baterii do zlewozmywaka - 25,00 złotych, suszarki do naczyń - 30,00 złotych, karnisza w kolorze srebrnym - 65,00 złotych, firanki - 50 złotych, kaloryfera - 150,00 złotych, zbioru książek - 1.610,00 złotych, książek - 20,00 złotych, narzędzi - 680,00 złotych, skrzynki z narzędziami ręcznymi - 300,00 złotych, laptopa I. (...) - 2.000,00 złotych.

Z przedmiotów tych wnioskodawca zabrał i znajdują się w jego posiadaniu; szafę ubraniową, komodę, szafki pod sprzęt RTV, szafkę z półkami, witrynę narożną, zestaw wypoczynkowy /wersalka i dwa fotele/, ławę ze szklanym blatem, dywan, zasłony i firanę zdobną, zestaw kina domowego, magnetowid P., obraz - (...), zestaw deserowy w kolorze niebieskim, szafkę na buty wysoką, szafkę pod umywalkę, umywalkę, kaloryfer łazienkowy, baterię umywalkową, czasowy wyłącznik prądu, lodówkę (...), trzy kosze wiklinowe, kaloryfer, zbiór książek, książki, narzędzia, skrzynkę z narzędziami ręcznymi, laptop I. (...).

Wnioskodawca dwukrotnie uczestniczył w misjach wojskowych / w roku 2004 oraz 2007-08/, część uzyskanego i w ten sposób wynagrodzenia zgromadzona została na polisie ubezpieczeniowej na życie z ubezpieczeniowym funduszem

kapitałowym A. / Towarzystwo (...) S.A./ . Z konta polisy wnioskodawca wypłacił w dniu 27 października 2008 roku kwotę netto w wysokości 45.696,90 złotych /k-171 odwrót/.

W okresie od stycznia do sierpnia 2008 roku I. K./obecnie I./ wypłaciła z konta W. K., do którego była upoważniona, na konto R. D. kwotę 48.048,00 złotych. Z kwoty tej R. D. zwrócił kwotę 34.000,00 złotych. Różnica w wysokości 14.048,00 złotych, a według wyliczeń I. I. (1) kwota 11.858,00 złotych nie wróciła na konto wnioskodawcy. Została wydatkowana przez uczestniczkę na koszty wynajętych detektywów, na koszty adwokackie, ubezpieczenie samochodu V., na koszty sądowe.

Po wyprowadzeniu się przez wnioskodawcę z kwatery stałej w G. Nowym, we wrześniu 2008 roku, pozostała w tym lokalu uczestniczka, która w nim zamieszkiwała. Wnioskodawca złożył wniosek o przydzielenie mniejszej kwatery w miejsce poprzedniej i w dniu 23 maja 2011 roku wydana została decyzja przydziału mniejszej kwatery. W związku z tym (...) wezwał pismem z dnia 18 lipca 2011 roku strony do opróżnienia lokalu i wezwał uczestniczkę do przekazania lokalu do dyspozycji Oddziału (...) w terminie 30 dni od daty otrzymania wezwania. Wnioskodawca w okresie od września 2008 roku do dnia 31 sierpnia 2011 roku dokonywał opłat za kwatery stałą. Opłaty z tytułu czynszu za ten okres wyniosły kwotę 13.136,54 złotych.

Sąd Rejonowy zważył, iż wniosek jest zasadny.

Dokonując ustaleń faktycznych w zakresie ustalenia składu majątku wspólnego i jego wartości, Sąd oparł się na dokumentach przedstawionych przez pełnomocników uczestników postępowania, okolicznościach przyznanych przez strony / i tak k-689 w zakresie przyjęcia składu i uśrednionej wartości ruchomości- wyposażenia lokalu mieszkalnego- kwatery stałej k-322 i następnego/ oraz w zakresie ustalenia wartości samochodu osobowego V. (...) - oparł się na pisemnej opinii biegłego z zakresu motoryzacji K. W. /k- 276 do k-293/. Zarówno wybór podejścia, metody i techniki szacowania wartości przedmiotowego pojazdu nie budzi wątpliwości. Nie budzi ona zastrzeżeń Sądu i jest do przyjęcia, tym bardziej że opinia biegłego nie była kwestionowana przez uczestników postępowania.

Podobnie w odniesieniu do ustalenia wartości pojazdu O. (...), zakupionego przed powstaniem wspólności ustawowej, spłaty kredytu na zakup pojazdu w 80 % w czasie trwania wspólności między stronami.

W odniesieniu do wierzytelność w postaci zgromadzonych i wypłaconych w dniu 27 października 2008 roku przez wnioskodawcę środków pieniężnych na polisie (...) w wysokości 45.696,90 złotych, oparł się Sąd na złożonych do akt sprawy dokumentach /k-171/, z których wynika wysokość kwoty wypłaconej.

W oparciu o dyspozycję przepisów art. 567 k.p.c. w związku z art. 684 k.p.c. Sąd ustalił skład i wartość majątku wspólnego byłych małżonków W. K. i I. I. (1), o czym orzekł w punkcie 1. sentencji postanowienia. W skład tegoż majątku wchodzi : ruchomości wymienione szczegółowo w punkcie I. A. sentencji postanowienia, wraz z podaniem wartości poszczególnych rzeczy o wartości łącznej 19.665,00 złotych, laptop I. (...) o wartości 2.000,00 złotych, samochód osobowy V. (...), rok produkcji 2001, nr rej. (...) o wartości 15.200,00 złotych, wierzytelność w postaci zgromadzonych i wypłaconych środków pieniężnych na polisie (...) w wysokości 45.696,90 złotych, nakład z majątku wspólnego na majątek odrębny W. K. w postaci spłaty w 80 % kredytu ratalnego zaciągniętego na zakup samochodu osobowego O. (...), rok produkcji 1996 - w wysokości 2.400,00 złotych.

W odniesieniu do samochodu V. (...) - Sąd ustalił jego wartość w oparciu o opinie biegłego sądowego w dziedzinie motoryzacji i przyjął wartość pojazdu z daty ustanowienia rozdzielnosci ustawowej. Pojazdem tym jeździła /korzystała z niego/ uczestniczka. Stan pojazdu po dniu 1 września 2008 roku, kiedy to pojazd w roku 2012 brał udział w kolizji, nie może być brany pod uwagę, a to nie tylko z logicznego punktu widzenia ale i przepisów, które nakazują ustalać skład i wartość rzeczy według stanu z dnia ustania wspólności ustawowej. W skład majątku wspólnego wchodzi również wierzytelność odpowiadająca 80 % wartości pojazdu O. (...). Oboje małżonkowie korzystali z tego samochodu, ostatecznie pozostał on w dyspozycji wnioskodawcy. Skoro wnioskodawca sprzedał pojazd za kwotę około 3.000,00 złotych, to w skład majątku wspólnego wchodzi 80 % tej kwoty, a więc 2.400,00 złotych.

Stosownie do zaleceń Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy poczynił ustalenia faktyczne w zakresie; czy brakująca suma 14.048,00 złotych została przeznaczona na potrzeby rodziny, czy też zaistniał przypadek omówiony w uzasadnieniu Sądu II instancji /w zależności od poczynionych ustaleń Sąd podejmie decyzję, czy zachodzi konieczność rozliczenia w podziale dorobku w/w sumy pieniężnej/.

W ocenie Sądu nie sposób jednoznacznie stwierdzić, że wskazana kwota przeznaczona została przez uczestniczkę na potrzeby rodziny. Trudno bowiem przyjąć, iż przeznaczenie jej na wydatki związane z wynajęciem detektywów, adwokata do sprawy rozwodowej itp. To wydatki związane z potrzebami rodziny - na pewno z rozwiązaniem rodziny. Uznał zatem Sąd, iż kwotę 14.048 złotych należy rozliczyć w podziale majątku dorobkowego.

Podobnie uznał, iż rozliczyć należy wydatki ponoszone wyłącznie przez wnioskodawcę na kwatery stałą w okresie od września 2008 roku do 31 sierpnia 2011 roku, jako dług obciążający małżonków, byłych małżonków, a spłacony przez jednego z nich- wnioskodawcę w łącznej wysokości 13.136,54 złotych.

Stosownie do dyspozycji przepisu art. 43 § 1 krio. oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Ustalona wartość majątku wspólnego stanowi kwotę 97.009,90 złotych. Udział w tym majątku przypadający każdemu z byłych małżonków/uczestników postępowania to kwota po 48.504,95 zł.

W oparciu o przedstawione powyżej dowody i rozważania Sąd w sentencji postanowienia ustalił skład majątku byłych małżonków W. K. i I. I. (1) / art. 684 k.p.c. w związku z art. 46 krio., art. 31 i art. 33 krio./.

Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności faktyczne sprawy, a w szczególności to, że nastąpił faktyczny podział przedmiotów wchodzących w skład majątku wspólnego, każdy z małżonków jest w posiadaniu poszczególnych składników, Sąd przyznał te składniki uczestnikom postępowania.

Nie zasądził, zgodnie z oczekiwaniem stron, tytułem wyrównania udziału w majątku wspólnym dopłat /k-689, k-689 odwrót/, uznając że wartość przyznanych ruchomości, wierzytelności i nakładów oraz wydatków równoważy udziały każdego z uczestników w tym majątku. Obliczenia dokonano w następujący sposób - 48.504,95 zł (1/2 udziału obliczona w podany wcześniej sposób) - pozycje przyznane wnioskodawcy ; ruchomości z wyposażenia lokalu mieszkalnego = 12.730,00 zł + laptop I. = 2.000,00 zł + nakład z majątku wspólnego na majątek odrębny W. K. w postaci spłaty w 80 % kredytu ratalnego zaciągniętego na zakup samochodu osobowego O. (...), rok produkcji 1996 = 2.400,00 złotych, zgromadzone i wypłacone środki pieniężne na polisie (...) = 45.696,90 złotych, pozycje przyznane uczestniczce postępowania ; ruchomości z wyposażenia mieszkania = 6.935,00 złotych + samochód V. (...) = 15.200,00 złotych + kwota 14.048,00 złotych + kwota 6.568,00 złotych /1/2 należności czynszowych za kwatery stałą/lub 13.136,54 złotych pełna należność.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie przepisu art. 520 § 1k.p.c.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, poz. 1398 ze zmianami).

Apelację od powyższego postanowienia wniosły obie strony.

Apelacja wnioskodawcy zarzuca:

1) W punkcie I, podpunkt A, B postanowienia: naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy tj. art. 278 kodeksu postępowania cywilnego (Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 101 ze zm., zwanego dalej: k.p.c.) w zw. z art. 233 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., poprzez ustalenie, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków W. K. i I. I. Idus wchodzi określone przedmioty majątkowe o wartości wskazanej w postanowieniu Sądu Rejonowego, która to wartość została ustalona w oparciu o pismo uczestniczki postępowania, zamiast w oparciu o opinię biegłego do spraw szacowania ruchomości J. S., z dnia 12 lutego 2014 roku, podczas gdy w tej sytuacji są wymagane wiadomości specjalne;

2) W punkcie i podpunkt D postanowienia, naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 31 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że środki zgromadzone na polisie (...) i wypłacone przez wnioskodawcę w wysokości 45.696,90 złotych (słownie: czterdzieści pięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt sześć złotych, dziewięćdziesiąt groszy) stanowią przedmiot wspólnego majątku małżonków, podczas gdy charakter niniejszej polisy nie pozwala zaliczyć tej umowy do składników majątkowych, tworzących majątek wspólny małżonków w rozumieniu art. 31 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego;

3) W punkcie 11 postanowienia, naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 k.p.c. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez dowolną a nie wszechstronną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i błędne oraz bezzasadne przyjęcie, że wskazane w wymienionych tam punktach ruchomości przyznano wnioskodawcy na własność i znajdują się one w jego posiadaniu, podczas jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wnioskodawca posiada zaledwie niewielką ich część - co wynika zarówno z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego, który dokonał oględzin owych przedmiotów u wnioskodawcy jak i z notatki policji z dnia 29 grudnia 2009r., którą wezwano na okoliczność stwierdzenia ilości zabranych z mieszkania rzeczy, a także ze spójnych ze wskazanymi wcześniej informacji, udzielonych przez wnioskodawcę w toku postępowania - znajdujących się w aktach niniejszej sprawy;

4) W punkcie III postanowienia, naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 k.p.c. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, skutkiem czego sąd nieprawidłowo ustalił wartości majątku wspólnego na kwotę 97.009,90 złotych, podczas, gdy wartość ta wynosi: 59.739 złotych;

5) W punkcie IV postanowienia, naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 520 § 1 k.p.c. poprzez obciążenie wnioskodawcy w całości kosztami opinii biegłych rzeczoznawców oraz błędne przejęcie, iż to wnioskodawca był zobligowany do poniesienia tychże kosztów' z racji tylko tego, iż złożył wniosek o podział majątku, podczas gdy to uczestniczka złożyła wniosek o ustanowienie biegłego, celem ustalenia wartości poszczególnych składników mienia ruchomego, kwestionując w toku postępowania dokonane wcześniej ustalenia między stronami;

6) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez sprzeczne z zasadami logiki wyprowadzenie faktu, że w skład majątku wspólnego wchodzi wierzytelności z tytułu użytkowania, przez uczestniczkę lokalu mieszkalnego w N. po ustaniu wspólności ustawowej, zapłacone przez wnioskodawcę w wysokości 13.419,49 złotych, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że kwota ta wynosiła 18.819,39 złotych (słownie: osiemnaście tysięcy osiemset dziewięćnaście złotych trzydzieści dziewięć groszy), a ponadto nieuwzględnienie faktu, iż wierzytelności owe winny być w całości wnioskodawcy zwrócone przez uczestniczkę, bowiem bezspornym jest, że wyłącznie ona korzystała z przedmiotowego lokalu a zatem tylko ona zobowiązana była do ponoszenia wszelkich opłat z tym związanych, a tym samym, iż kwota ta nie podlega zaliczeniu do majątku wspólnego stron.

Wskazując na powyższe wnosil o uwzględnienie wszystkich zarzutów apelacji i zmianę zaskarżonego postanowienia, poprzez zasądzenie na jego rzecz stosownej spłaty przez uczestniczkę postępowania, w wysokości 39.994 złotych.

Apelacja uczestniczki zarzuca:

1. a/błędne przyjęcie wartości pojazdu V. (...) na kwotę 15.200 zł pomimo, iż wnioskodawca poprzez niewyrażanie zgody na sprzedaż samochodu spowodował koszty .Wartość powinna być ustalona na dzień postanowienia według stanu pojazdu po uszkodzeniu.

b/błędne przyjęcie wartości samochodu O. na kwotę 2400 zł .pomimo ,iż samochód został sprzedany za kwotę 3000 zł.

c/błędne określenie kwoty do podziału z tytułu uczestnictwa rachunek ubezpieczeniowy (...) .pomimo ,iż to wnioskodawca posiadał te papiery wartościowe i nimi dysponował. Prawidłowa kwota do podziału to (...). d/ nierozliczenie utraconych korzyści z tytułu uczestnictwa w ubezpieczeniu (...)

e/nieuwzględnienie w rozliczeniu podziału majątku i nieujęcie w podziale kwoty polisy (...) nr (...) wartość polisy 3897,08zł. f/nierozliczenie i nieuwzględnienie w podziale majątku jednostek rozrachunkowych funduszu (...)

g/nierozliczenie środków finansowych stanowiących własność stron w kwocie 17500 zł a wpłaconych przez wnioskodawcę na indywidualne konto obecnej żony I. I. (1).

h/nierozliczenie w podziale majątku wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania do dnia 30.06.2011 a poniesionych przez uczestniczkę, i/ rozliczenie w podziale majątku kwoty 14048 zł jako środków .które powinny być w dyspozycji stron na datę rozdzielnosci majątkowej małżeńskiej .jeżeli już to kwota 11858zł, pomimo ,iż kwota ta została zużyta przez ze mnie do daty rozdzielnosci i nie powinna wchodzić do podziału.

2. błędną ocenę materiału dowodowego w zakresie dowodów na okoliczności podniesione w punkcie 1.

Wskazując na powyższe wносиła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ewentualnie zmianę postanowienia i prawidłowe rozliczenia majątku.

1. zasądzenie kosztów na jej rzecz i zwolnienie od opłaty od apelacji

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Z apelacji uczestniczki:

Wniesiona apelacja skutkuje uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi rejonowemu.

Rozpoznając sprawę o podział majątku wspólnego (por. art. 46 krio, art. 680 kpc i n., oraz art. 617 kpc i n.) Sąd ustala składniki majątku na dzień ustania wspólności ustawowej przy zastosowaniu cen z daty orzekania.

W sprawie niniejszej do rozliczenia wskazana została wartość polisy w Towarzystwie (...). Jej wartość na dzień 31 września 2008 roku wynosiła 3.897,08 zł (por. k. 532). Nie znane są przyczyny, z powodu których ów składnik nie został objęty zaskarżonym rozstrzygnięciem.

Uczestniczka domagała się także, ażeby dokonać podziału środków zgromadzonych w Otwartym Funduszu Emerytalnym zarówno na swoim rachunku jak też uczestniczki. W aktach sprawy znajduje się pismo (...) OFE ilustrujące stan tych środków (por. pismo k. 533 i n.). Podane w nich kwoty obrazują stan środków na dzień 17.03.2008 roku . Koniecznym jest, ażeby zażądać uzupełniającej informacji z Towarzystwa (...) jaki był stan faktyczny na dzień ustania wspólności ustawowej tj. na 1 wrzesień 2008 roku.

Treść zaskarżonego postanowienia oraz jego uzasadnienie wskazuje, że przedmiotem rozliczeń Sądu meriti nie była kwota 17.500 złotych . Według twierdzeń skarżącej (por. jej ośw. k. 643 - 644) w/w suma w dwóch tarach została przekazana przez wnioskodawcę na rzecz I. I. (1). Kwestia ta wymaga gruntownego zbadania i zweryfikowania. W aktach sprawy znajduje się wyciąg z rachunku bankowego w/w , z którego wynika, że w okresie od dnia 28 października 2008 roku do dnia 31 października 2008 roku były dokonywane dwie wpłaty 10.000 zł i 7.500 zł.

Wymaga ustaleń skąd te środki pieniężne zostały przez obecną żonę wnioskodawcy pozyskane. Zestawienie dat wskazuje, że wpłat dokonano po niecałych dwóch miesiącach od chwili, w której nastąpiło sądowe ustanowienie rozdzielnosci majątkowej.

Przesłuchiwana przez sąd pierwszoinstancyjny uczestniczka podnosiła (por. k. 660 odwr.), że wnioskodawca w sprawie o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej przyznał, iż środki pieniężne w w/w wysokości przekazał na rachunek I. I. (1). Twierdzenia te wymagają sprawdzenia i zweryfikowania. Sąd Rejonowy załączył akta tej sprawy i dopuścił dowody tamże zamieszczone, ustalając czy faktycznie kwota 17.500 złotych wyszła z majątku wspólnego i została skierowana do majątku osobistego I. I. (1).

Odrębnego omówienia wymaga kwestia środków pieniężnych zgromadzonych w Towarzystwie (...). Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że rozliczona została wierzytelność w wysokości 45.696,90 złotych.

Wnioskodawca podał, że wypłacił tę sumę w dniu 27 października 2008 roku (por. k. 171 odwr.). Na datę ustanowienia rozdzielnosci majątkowej środki te wynosiły 45.000 złotych (por. k. 689 verte). W toku postępowania wnioskodawca podał (por. k.536), że polisa w firmie (...) nie została zlikwidowana w całości. Zeznał, że umowa ta trwa i nadal są zgromadzane na tej polisie środki pieniężne. Wymaga ustaleń jak to jest kwota oraz czy w całości pochodzi z funduszy zgromadzonych w trakcie trwania wspólności ustawowej. W przypadku odpowiedzi twierdzącej należy powyższe środki pieniężne rozliczyć.

Budzi poważne wątpliwości przyjęta przez Sąd rejonowy wycena samochodu V. nr rej. (...). Szacunek ten nie przystaje - jak się wydaje - do rzeczywistej wartości pojazdu, choćby w świetle ogólnie dostępnych informacji zamieszczonych na stronach internetowych przedstawiających ofertę sprzedaży aut używanych. Wyceny tej - o ile strony tego zgodnie nie ustalią - należy dokonać w oparciu o opinię biegłego z zakresu motoryzacji.

Zweryfikowaniu podlega wartość samochodu O., która w ocenie skarżącego ma większą wartość niż to ustalił Sąd I instancji.

Brak jest kategoriycznych ustaleń w zakresie kwoty 14.048 zł. W ocenie Sądu Rejonowego nie można jednoznacznie stwierdzić, czy kwota ta w całości została przeznaczona na inne cele niż zaspokajanie potrzeb rodziny. Należy jednakże zgodzić się ze stwierdzeniem, iż wydatki związane z wynajęciem detektywa, koszty zastępstwa adwokackiego w sprawie rozwodowej i.t.p. nie stanowią środków wydatkowanych na zaspokajanie potrzeb rodziny. Wymagane jest ustalenie jakie sumy uczestniczka wydatkowała na potrzeby rodzinne a jakie na inne cele. Jedynie ta ostatnia pozycja winna podlegać rozliczeniu.

Odnosi również zarzut, że wadliwie zostały rozliczone koszty utrzymania mieszkania. Lokal który zajmowały obie strony był w zasobach (...). Najem został zawiązany w czasie trwania wspólności ustawowej. Tytuł prawny upadł dnia 22 sierpnia 2011 r. Uczestniczka po tej dacie zajmowała go bez tytułu prawnego (por. pismo (...) k.693 z dnia 18.01.2015r.)

Dotychczas zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, że do momentu opróżnienia lokalu przez uczestniczkę, co miało miejsce 31 sierpnia 2011r. wszelkie opłaty związane z mieszkaniem ponosił wnioskodawca.

Wyrok rozwodowy został wydany dnia 18 grudnia 2009 r. Sprawa ta została prawomocnie zakończona 21 maja 2010 r., kiedy to zapadł wyrok Sądu apelacyjnego.

Związek małżeński trwał zatem do dnia 21 maja 2010r. W czasie trwania małżeństwa wzajemne obowiązki małżonków poddane były reżimowi prawnemu wynikającemu w kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Sąd meriti nie dokonał oceny zgłoszonego roszczenia w płaszczyźnie art. 27 krio który ma charakter alimentacyjny. Rozpoznając sprawę Sąd meriti rozważył czy ponoszenie przez wnioskodawcę opłat za mieszkanie nie miało charakteru świadczeń zmierzających do zaspokojenia potrzeb rodziny. Kwestia ta jest kluczowa. W przypadku bowiem odpowiedzi twierdzącej, do rozliczenia podlegałyby jedynie sumy wydatkowane przez wnioskodawcę po ustaniu małżeństwa.

Reasumując, ponownie rozpoznając sprawę Sąd rejonowy dokonał ustaleń w przedstawionym zakresie i kierunku opierając się nie tylko na dowodach już zgromadzonych, ale także zainicjowanych przez obie strony.

Z apelacji wnioskodawcy:

Apelacja wnioskodawcy jest uzasadniona skutkując uchYLENIEM zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi rejonowemu.

Co podniesiono wyżej, rozliczeniu podlegają składniki majątkowe istniejące na datę ustania wspólności ustawowej. Jeżeli po tej dacie wyszły one z majątku wspólnego rozliczeniu podlega ich równowartość pieniężna. Podziałowi nie podlegają z oczywistych względów te składniki, które zostały zużyte w czasie trwania wspólności majątkowej. Wymaga zatem ustaleń czy wszystkie składniki ruchome wskazane w zaskarżonym postanowieniu są nadal czy też w chwili obecnej zasób tych składników jest mniejszy, co zarzuca skarżący.

Rozstrzygając o podziale majątku Sąd winien orzec o wydaniu tych składników, które są w posiadaniu drugiej strony. Zapobiegnie to wygenerowaniu procesu opartego na treści art. 222 § 1 kc.

Wartość składników -co wskazano wyżej - winna być ustalona na podstawie opinii biegłego stosownej specjalności. Oparcie się w tym zakresie na wartości podanej przez uczestniczkę może wchodzić w grę jedynie wówczas, gdy druga strona podany szacunek zaakceptuje. Obowiązkiem Sądu jest więc w pierwszej kolejności ustalić skład majątku a następnie jego wartość. Opinia biegłego zamieszczona w aktach sprawy d.s wyceny ruchomości jest nieaktualna. Biegły ponadto dokonał wyceny wolnorynkowej jedynie części składników. Opinia ta wymaga uaktualnienia. Wartość składników ustalona przez Sąd znacząco odbiega od wartości podanej przez skarżącego.

Co podniesiono już wcześniej, zweryfikowaniu podlega zgłoszona do podziału kwota 14.049 zł, która w ocenie skarżącego została wydatkowana przez uczestniczkę na inne cele niż zaspokojenie potrzeb rodziny.

To samo dotyczy sum wydatkowanych przez skarżącego na mieszkanie będące w zasobach (...).

Bezasadny jest natomiast zarzut, że nie podlegają rozliczeniu środki pieniężne zgromadzone w ramach polisy w Towarzystwie (...).

Dotychczas zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, że polisa ta była założona w oparciu o środki pieniężne zgromadzone w czasie trwania wspólności ustawowej. Do majątku wspólnego (por. art. 31 § 1 krio) wchodziły przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności przez oboje małżonków lub przez jednego z nich.

Twierdzenia skarżącego, że w/w środki stanowią majątek odrębny są więc nie do zaakceptowania.

Gdy jednakże podzielić argumentację skarżącego, wówczas zachodziłby przypadek nakładu z majątku wspólnego na majątek odrębny. Również zatem w tym przypadku zgromadzone środki podlegałyby rozliczeniu.

Mając na względzie powyższe rozważania i powoływane w nich przepisy należało stwierdzić, iż istota sprawy nie została rozpoznana, co zrodziło konieczność uchYLENIA z obu apelacji zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowni rejonowemu (art. 386 § 4 kpc).

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd rejonowy dokona również rozliczenia kosztów postępowania za obie instancje.

SSO Jarosław Gołębiowski

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki SSR Lucyna Szafrąńska